

Tärkeimmät yrittäjän sosiaaliturvasta koronaepidemian aikana

Yrittäjät

Liity yrittäjien tukiryhmään
facebook.com/groups/ostapienelta

#ostapienelta

Sisältö

- YEL-vakuutuksesta
- Jos sairastut
- Entäpä se tartuntatautipäiväraha?
- Yrittäjän työttömyysturva
- Mitä muuta tukea voin saada?

YEL-vakuutuksesta

YEL-vakuutus epidemian aikana

- YEL-työtulon tulee lain mukaan vastata yrittäjän työpanoksen arvoa
- Jos työpanoksessasi yritystoiminnassa tulee muutoksia, voit muuttaa YEL-työtuloa
  - Jos työpanoksesi arvo laskee alle pakollisen vakuuttamisen alarajan (7958,99/vuosi/2020) voi vakuutuksen myös lopettaa, mutta syytä tässä tilanteessa harkita tarkkaan
- Voit pyytämällä saada eläkeyhtiöltä 3 kk viivästyskorotonta maksuaikaa YEL-maksuille, joiden eräpäivät olisivat normaalisti välillä 20.3.2020 – 30.6.2020

Jos sairastut

Sairauspäiväraha

- korvaa alle vuoden kestävästä työkyvyttömyydestä aiheutuvaa ansionmenetystä; maksajana Kela
- YEL-vakuutetun omavastuu-aika sairastumispäivä; Myel-vakuutetulla 4 pv, muilla yrittäjillä 10 pv
- Ensimmäiseltä kymmeneltä arkipäivältä yrittäjän kohdalla riittää sairaan-/terveydenhoitajan todistus työkyvyttömyydestä
- hakuaika 2 kk työkyvyttömyyden alkamisesta
- maksetaan arkipäiviltä (ma-la); maksimissaan 300 apv
- Päivät 2-10: YEL-päiväraha; päivät 11-: varsinainen sairauspäiväraha

Sairauspäivärahan suuruus

- Etuuden määräytymisperusteeksi päivärahan alkamista edeltävää kalenterikuukautta edeltävien 12 kalenterikuukauden tulot
- Yrittäjällä ainoastaan YEL-työtulo (ei siis missään tilanteessa todelliset tulot)
  - Jos yritystoiminnan lisäksi töissä toisella, otetaan tulo huomioon varsinaisessa sairauspäivärahassa
- YEL-päivärahan laskukaava $0,7 \times \text{YEL-työtulo} : 300$
- Varsinaisen sairauspäivärahan laskukaava sama, mutta maksetaan aina vähintään vähimmäispäivärahan verran (28,94 euroa/apv/2020)
  - Vähimmäispäiväraha aina jos työtulo alle 12 404

Entäpä se tartuntapäiväraha?

Tartuntatautipäiväraha ei ole sairasajan etuus!

- Edellytyksenä on kunnan/sairaanhoidopiirin tartuntataudeista vastaavan lääkärin määräämä eristys/karanteeni/töistä poissaolo
  - Alle 16-vuotiaan huoltajalla on oikeus tartuntatautipäivärahaan, jos lapsi on määrätty karanteeniin ja huoltaja ei siksi voi tehdä työtä
- Etuutta haetaan Kelasta
  - Ei omavastuuaikaa
- Etuus ”täysi korvaus; yrittäjän kohdalla voimassa olevan YEL:n mukaan
  - Päiväraha= työtulo : 300
- Voidaan maksaa vain niiltä päiviltä, jolloin henkilö ei ole voinut työskennellä karanteenin tai eristyksen takia.

Työttömyysturvasta

- Väliaikainen työmarkkinatuki
- Työttömyysturva normaalisti

YRITTÄJÄN TYÖTTÖMYYSTURVAN MÄÄRÄAIKAINEN MUUTOS 1/3

Yrittäjät

- Tavoitteena se, että mahdollisimman moni yrittäjä jatkaisi yli kriisiajan lopettamatta yritystään
- **Määräaikainen 16.3. – 30.6.2020**
- **Päätoimisesti** yrittäjänä työllistyneelle henkilölle, jonka
  - **päätoiminen työskentely** yrityksessä katsottaisiin päättyneen ja päättymisen syynä olisi hyvin laajalle levinnyt vakava tartuntatauti **TAI**
  - yritystoiminnasta saatava **tulo on vähentynyt alle n. 1089 euroa/kk**, ja tulon vähentyminen johtuisi hyvin laajalle levinneestä vakavasta tartuntataudista.
- Henkilön päätoiminen työskentely voitaisiin em. tilanteissa katsoa päättyneeksi, vaikka yritystoimintaa ei lopetettaisi

YRITTÄJÄN TYÖTTÖMYYSTURVAN MÄÄRÄAIKAINEN MUUTOS 2/3

Yrittäjät

- Ilmoittautuminen työnhakijaksi TE-toimistoon
  - viimeistään 15.4. → etuus 16.3. lukien
- Päätoimisen työskentelyn päättyminen todettaisiin ensisijaisesti työnhakijan oman ilmoituksen perusteella:
  - **selvitys** yrityksen toimialasta ja siitä, miten vakava tartuntatauti ja siitä johtuvat rajoitukset ja suositukset ovat aiheuttaneet päätoimisen työskentelyn päättymisen TAI
  - **selvitys** yritystoiminnasta saatavasta tulosta, ja siitä, miten tulon vähentyminen johtuu vakavasta tartuntataudista
- Etuushakemus Kelalta

YRITTÄJÄN TYÖTTÖMYYSTURVAN MÄÄRÄAIKAINEN MUUTOS 3/3

- Työmarkkinatuki 33,66 €/pv, 5 pv/vko, n. 724 €/kk
  - ilman lapsikorotusta
  - ei odotusajan asettamista
  - ei tarveharkintaa
  - Tulojen sovittelu: 300 euron suojaosa, jonka jälkeen ansaittu euro vähentää etuutta 50 senttiä; ”Yritystoiminnan tuloina huomioitaisiin yrittäjän esittämä oma arvio yritystoiminnan tuloista kuukausitasolla.”
- Muut tuet voivat vaikuttaa
- Mahdollista hakea myös asumistukea/toimeentulotukea
- JOS lopettaa kokonaan, voi saada ansiosidonnaista päivärahaa SYT-kassasta
- 1.7.2020 lukien tutkitaan oikeus etuuteen nykysäännösten mukaisesti

Yrittäjänä työskennelleen oikeus työttömyysturvaan normaalitilanteessa

- Tulojen vähäisyys **ei** lähtökohtaisesti peruste työttömyysturvalle
- Päätoimisesti yritystoiminnassa työskentelevä henkilö voi saada työttömyysturvaa, jos
  1. Yritystoiminta päättyy kokonaan
  2. Yritystoiminnan katsotaan muuttuneen sivutoimiseksi
    - + henkilö täyttää työttömyysturvan saamisen yleiset edellytykset

Oikeus työttömyysetuuteen yritystoiminnan päättymisen jälkeen

- Todisteellisesti lopettanut yritystoimintansa ja **ilmoittautunut työttömäksi työnhakijaksi TE-toimistoon**
- Yritystoiminnan lopettamista ei edellytetä, jos:
  1. henkilön työkyky on alentunut pysyvästi ja olennaisesti (tk-eläketaso)
  2. henkilöä on pidettävä palkansaajaan rinnastettavana yrittäjänä; tai
  3. yritystoimintaa luonnonolosuhteista johtuen on pidettävä kausiluonteisena (=keskimäärin mahdollista harjoittaa yhteensä enintään kuuden kuukauden ajan vuodessa)
- Oikeus työttömyysetuuteen voi syntyä myös sillä perusteella, ettei hlö täytä enää yrittäjän määritelmää

Yritystoiminnan lopettaminen

- Konkurssi;
- Selvitystila;
- Yhtiömiesten kesken sopimus yhtiön purkamisesta;
- Tuotannollinen ja taloudellinen toiminta on päättynyt ja henkilö on:
  - luopunut YEL-vakuutuksesta;
  - jättänyt ilmoituksen yrityksen poistamiseksi ep-rekisteristä;
  - jättänyt ilmoituksen yrityksen poistamiseksi työnantajarekisteristä; ja
  - jättänyt joko ilmoituksen yrityksen poistamiseksi alv-rekisteristä tai yritystoiminnan keskeytymisestä;

Yritystoiminnan lopettaminen jatkuu

- ...tai muiden seikkojen perusteella on ilmeistä, että tuotannollinen ja taloudellinen toiminta on kokonaan päättynyt
- Yksityisen elinkeinonharjoittajan yritystoiminta katsotaan lopetetuksi myös, kun:
  - tuotannollinen ja taloudellinen toiminta on työnhakijan luotettavana pidettävän ilmoituksen mukaan päättynyt tai muuten on ilmeistä, ettei toimintaa enää jatketa; ja
  - henkilö on luopunut mahdollisesta yrittäjän eläkelain tai maatalousyrittäjän eläkelain mukaisesta eläkevakuutuksesta.

Yritystoiminnan jatkuessa

Asumistuki
Toimeentulotuki

Asumistuki

- Pienituloinen voi saada **Kelasta yleistä asumistukea** asumismenojensa vähentämiseksi
  - myös omistusasuntoon
- Asumistuki myönnetään **ruokakunnalle** (=samassa taloudessa asuvat henkilöt) yhteisesti, yleensä **vuodeksi** eteenpäin
- Asumistuen määräytymiseen vaikuttavat ruokakunnan
  - henkilöluku
  - asunnon sijainti
  - bruttokuukausitulojen määrä
  - Asumismenot
- Kelan laskuri:
https://asiointi.kela.fi/aylaskenta_app/AYLaskentaApplication?&lang=fi

Toimeentulotuki

- **Tarveharkintaista**; myönnetään yleensä kuukaudeksi kerrallaan ja vasta kun hakenut muut mahdolliset etuudet
- Lasketaan **henkilön/perheen** välttämättömien menojen mukaan
- Maksetaan se määrä, jolla asiakkaan tukeen oikeuttavat menot ylittävät hänen tulonsa ja varansa
- Yrittäjän **tuloista/varoista lähtökohtana yrittäjän antama selvitys (=kirjanpito)**
- **Perustoimeentulotuki haetaan Kelasta**; täydentävä kunnan sosiaalitoimesta
- Perustoimeentulotuen laskuri:
https://asiointi.kela.fi/Toimeentulotuen_internetlaskenta/alku.faces

YRITTÄJYYDEN PUOLESTA